

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 28 - Fredete eiendommer i landsverneplan for Statens Kartverk

STORE DYRHAUGSTIND VARDE

Kommune:

4644/Luster

Gnr/bnr:

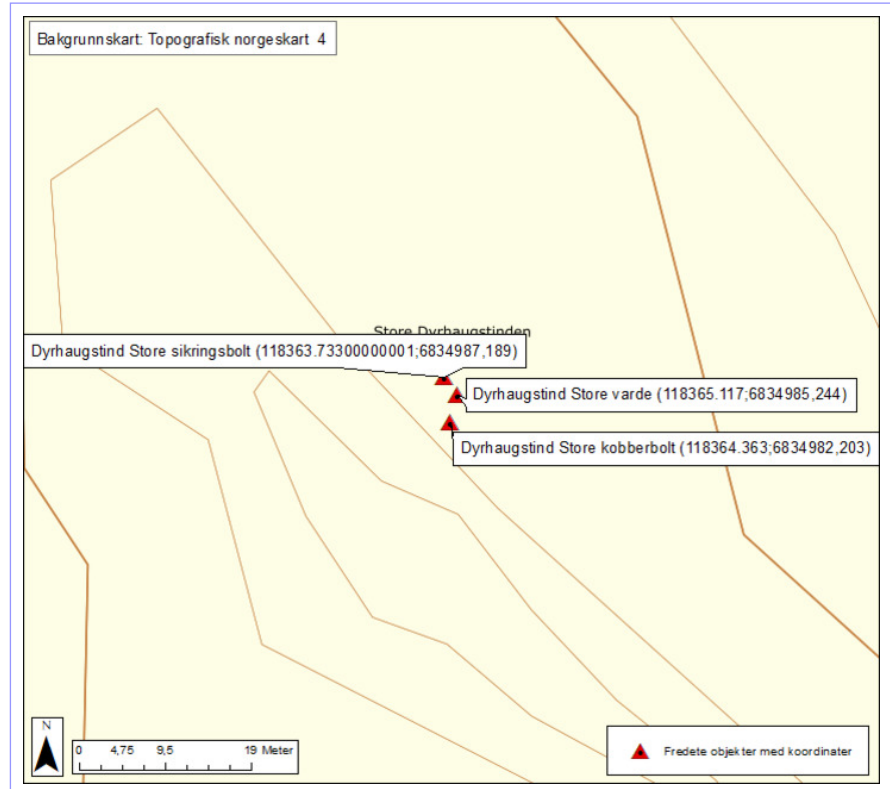
215/1

AskeladdenID:

244463

**Referanse til
landsverneplan:**

Kompleks 9903329

Omfang fredning

Navn	Oppført		Gnr/bnr	Omfang
•Store Dyrhaugstind kobberbolt	1923	Se koord	215/1	Utomhus
•Store Dyrhaugstind sikringsbolt	1923	Se koord	215/1	Utomhus
•Store Dyrhaugstind varde	1916	Se koord	215/1	Utomhus

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 28 - Fredete eiendommer i landsverneplan for Statens Kartverk

Fredning kompleks

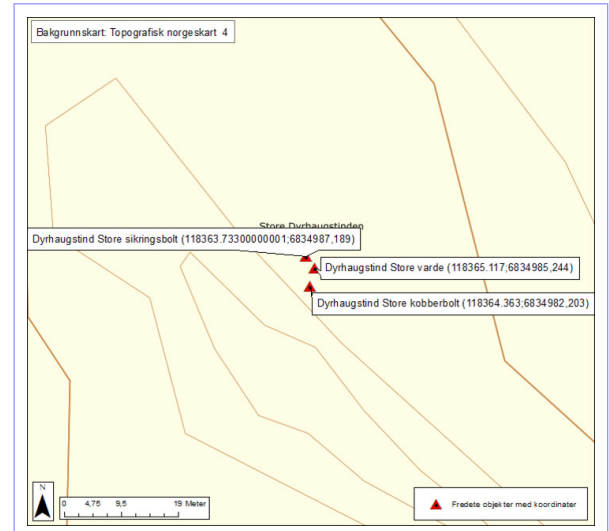
- Omfang:** Fredningen omfatter en varde og to kobberbolter, en av dem er sikringsbolt. Fredningen inkluderer hovedelementer som konstruksjon, form og materialbruk. Varden er sylindrisk og 0,6 m høy. På motsatt side måler varden ca. 1,9 m fra bakken til toppen.
- Formål:** Formålet med fredningen er å bevare Store Dyrhaugstind varde, som et kulturminne representativt for den statlige oppmåling av Norge. Formålet er å sikre bevaring av elementer knyttet til vardens opprinnelige funksjon.
- Begrunnelse:** Store Dyrhaugstind varde er et viktig trigonometrisk punkt brukt i kartlegging og oppmåling av Norge siden 1896, men da på toppen 60 m lenger nord. Varden ble flyttet i 1916 til det aller høyeste punktet. Store Dyrhaugstind varde er et førsteordenspunkt i det landsdekkende førsteordensnettet. Førsteordensnettet skulle danne grunnlag for all oppmåling i ulike målestokk i Norge. Det består av flere hundre punkt med siktlinjer til hverandre. I nettet måler man lange avstander meget nøyaktig ved hjelp av triangulering, som er avstandsmåling ved hjelp av kjente lengder og vinkler i trekanter. Førsteordensnettet ble erstattet av det moderne stamnettet, som ble målt opp med GPS-teknologi mellom 1994-1997.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 28 - Fredete eiendommer i landsverneplan for Statens Kartverk

STORE DYRHAUGSTIND KOBBERBOLT - KartverksID: D30T0006

Bygningsnr:	Se koord
Gnr/bnr:	215/1
Oppført:	1923
AskeladdenID:	244463-3
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9903801 Kompleks 9903329

Fredning enkeltminne

Omfang: Fredningen omfatter en kobberbolt.

Formål: Formålet med fredningen er å bevare Store Dyrhaugstind varde som et kulturminne representativt for den statlige oppmåling av Norge. Formålet er å sikre bevaring av elementer knyttet til vardens opprinnelige funksjon.

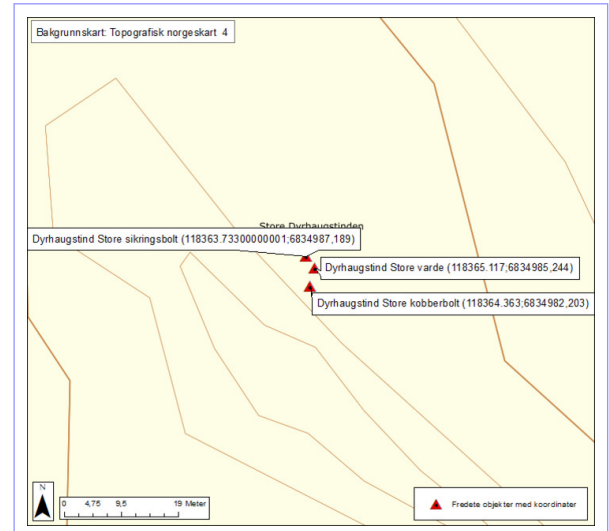
Begrunnelse: Under målearbeid ble bolter brukt som fastmerke. En bolt der koordinater er bestemt eller planlagt bestemt i et geodetisk system, kalles fastmerke.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 28 - Fredete eiendommer i landsverneplan for Statens Kartverk

STORE DYRHAUGSTIND SIKRINGSBOLT - KartverksID: D30T0006

Bygningsnr:	Se koord
Gnr/bnr:	215/1
Oppført:	1923
AskeladdenID:	244463-2
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9903802 Kompleks 9903329

Fredning enkeltminne

Omfang: Fredningen omfatter en sikringsbolt av kobber.

Formål: Formålet med fredningen er å bevare Store Dyrhaugstind varde som et kulturminne representativt for den statlige oppmåling av Norge. Formålet er å sikre bevaring av elementer knyttet til vardens opprinnelige funksjon.

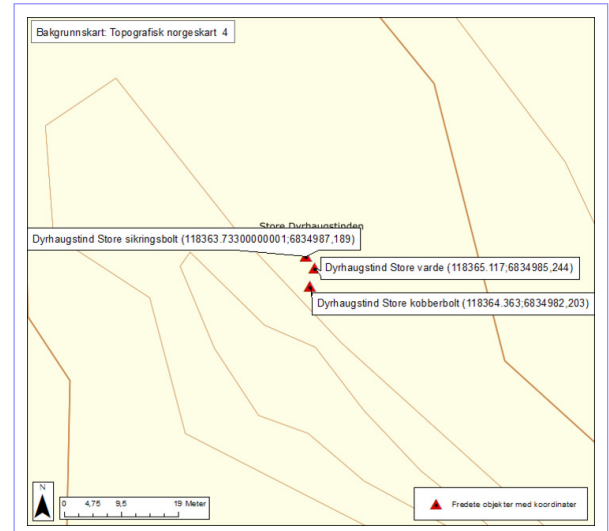
Begrunnelse: Under målearbeid ble bolter brukt som fastmerke. Ved mange varder ble det satt ned såkalt sikringsbolter. Det var bolter som kunne brukes dersom sentrumsbolten av en eller annen grunn ble fjernet. En sikringsbolt kunne også brukes ved innmåling av selve varden.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 28 - Fredete eiendommer i landsverneplan for Statens Kartverk

STORE DYRHAUGSTIND VARDE - KartverksID: D30T0006

Bygningsnr:	Se koord
Gnr/bnr:	215/1
Oppført:	1916
AskeladdenID:	244463-1
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9903768 Kompleks 9903329

Fredning enkeltminne

- Omfang:** Fredningen omfatter en varde .
Varden er sylindrisk og 0,6 m høy. På motsatt side måler varden ca. 1,9 m fra bakken til toppen.
- Formål:** Formålet med fredningen er å bevare Store Dyrhaugstind varde som et kulturminne representativt for den statlige oppmåling av Norge. Formålet er å sikre bevaring av elementer knyttet til vardens opprinnelige funksjon.
- Begrunnelse:** Varder ble bygget på trigonometriske punkter og hadde en viktig funksjon som siktemerker ved oppmåling. Fra midten av 1800-tallet ble det vanlig å markere vardens sentrum med en bolt, før byggingen av varden startet.

Store Dyrhaugstind varde er flyttet tre ganger. Først i 1896, i 1912 og til sist 1916.